

WSTĘP

Ponad ćwierć wieku istnienia Internetu w Polsce znacząco wpłynęło na komunikację i język w wielu wymiarach. Stanowi to obszar zainteresowania naukowego przedstawicieli różnych dyscyplin starających się opisać, jak Internet zmienił zwyczaje w zakresie porozumiewania się oraz samą polszczyznę. Niniejsza monografia została poświęcona analizie różnorodnych zjawisk z tego zakresu w wymiarze interdyscyplinarnym. I tak – znalazły się artykuły opisujące wpływ nowych mediów na strukturę języka i na komunikację językową czy dyskurs społeczny (B. Skowronek, I. Loewe, M. Juza). Czytelnik znajdzie też teksty ukazujące sposoby uwewnętrzniania się emocji w Sieci oraz możliwości ich badania (M. Modzelewska i K. Węglarska, J. Mazurczak, M. Troszyński). Autorzy kolejnych artykułów (M. Filiciak, M. Herma) przedstawili wpływ mechanizmów filtrujących na komunikowanie się w Internecie oraz ukazali potencjał tkwiący w algorytmach służących do tworzenia przekładów. Dalsza grupa tekstów dotyczy funkcjonowania normy językowej w dobie cyfryzacji, stosunku Polaków do języka ojczystego oraz zagadnień związanych ze społecznościowymi formami wytwarzania, agregowania i upowszechniania wiedzy (K. Kłosińska, R. Zimny, E. Bendyk, P. Zbróg, A. Hącia). W kolejnej części tomu Czytelnik znajdzie artykuł ukazujący kod młodości – „młodomowę” (A. Wileczek) – oraz teksty odnoszące się do ludycznego wymiaru używania języka, obecnego w memach i grach komputerowych (P. Kubiński, I. Burkacka, B. Chaciński). Następnie omówione są perspektywy, które otwiera przed badaniem języka humanistyka cyfrowa (A. Pawłowski, W. Gruszczynski, M. Łaziński, A. Blikle i W. Staniszki). Kolejna grupa tekstów dotyczy relacji między oralnością a piśmiennością we współczesnej komunikacji oraz kwestii związanych z hipertekstualnością i hipermedialnością (J. Warchał, R.W. Kluszczynski). Ostatni artykuł wskazuje na główne tendencje w sposobie komunikowania pomiędzy urzędem a obywatelem, spowodowane powstaniem e-administracji (J. Kowalczyk).

Autorzy tekstów zebranych w tomie podjęli się więc opisu różnorodnych zagadnień związanych z komunikowaniem w Sieci, przeanalizowali między innymi wpływ Internetu na język ogólny i specjalistyczny, omówili nowe zwyczaje komunikacyjne Polaków, wskazali na zwiększanie się roli aplikacji elektronicznych w kształtowaniu różnych gatunków wypowiedzi, także cyfrowych, oraz w procesie translacji. Opisać też sposoby postrzegania języka polskiego przez internautów oraz deklarowane postawy użytkowników wobec niego na podstawie obserwacji źródeł elektronicznych. Przybliżyli problemy cyfrowych zagrożeń, takich jak hejt, mowa nienawiści, stalking, oraz przedstawili programy do ich eliminowania, wykorzystujące analizy językowe. Omówili również kwestie dygitalizowania tekstów spoza Internetu, stanowiących źródła współczesnej wiedzy społecznej, a także cyfrowych korpusów oraz słowników.

Swoistym uzupełnieniem artykułów – ciekawym i ważnym – okazały się głosy dyskutantów, którzy przedstawili swe obserwacje dotyczące analizowanych problemów. Ich uwagi w wielu miejscach skłoniły autorów do rozwinięcia pewnych wątków szczególnie tam, gdzie wynikało to z pytań i oczekiwań na dodatkowe objaśnienia. Całość zatem wydaje się dzięki temu pełniejsza, co jednak z pewnością nie wyczerpuje zbioru inspiracji do dalszego namysłu nad funkcjonowaniem języka w przestrzeni cyfrowej.

Książka stanowi pośrednio pokłosie XII Forum Kultury Słowa „Polszczyzna w dobie cyfryzacji”, które odbyło się w Kielcach w październiku 2019 roku. Jego organizatorami były: Rada Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach i Fundacja PRO.PL.

Pozostajemy z nadzieją, że niniejsza monografia zostanie ciepło przyjęta przez środowisko akademickie oraz stanie się lekturą, po którą sięgną także czytelnicy spoza niego. Może zainspiruje ona niektórych do podjęcia własnych obserwacji zagadnień związanych z komunikowaniem i polszczyzną w Internecie.

Dziękujemy wszystkim Autorom za przyjęcie naszego zaproszenia do współtworzenia tomu. Mamy przekonanie, że ich praca dała w efekcie opracowanie interesujące i wartościowe poznawczo.

*Agata Hącia
Katarzyna Kłosińska
Piotr Zbróg*